

Redengevende omschrijving tweede stadsmuur SOM1001

Historische gegevens

Al vrij snel na de aanleg van de eerste stadsmuur blijkt dat de omvang van de stad veel te klein is en gaan inwoners zich buiten de muur langs de uitvalswegen vestigen. Dit leidde er toe dat hertog Jan III in 1318 toestemming geeft om een nieuwe stadsmuur aan te leggen. Uit belastingheffingen blijkt dat tot 1368 aan de muur gebouwd wordt. De stad wordt in deze periode uitgebreid tot een gebied van 120 ca. hectare.

Beschrijving

De constructie van de muur is identiek te zijn aan de toegepaste bouwwijze van de eerste muur, ook hier is een gebruik gemaakt van poeren met een weergang op bogen. Ook de tweede ommuring had drie landpoorten langs de uitvalswegen: de Orthenpoort, de Pijnappelse Poort (Hinthamereinde) en de Kruispoort (Vughterstraat). Aan de noordwestzijde van de stad werd een grote waterpoort: de Boompoort aangelegd, deze poort gaf toegang tot de nieuw aangelegde haven.

Op een aantal plaatsen werden kleinere poortjes aangelegd om het buitengebied beter te kunnen ontsluiten. Het zijn aan de oostzijde de Anthoniuspoort of Baselaarspoort, aan de noordwestzijde de Dijkpoort en aan de noordzijde de Muntelpoort (exacte locatie onbekend). Om het zogenaamde molenerf aan de zuidzijde van de stad te kunnen ontsluiten werden twee poortjes aangelegd: de Molensteegpoort en de Boertsche Poort. Waarschijnlijk niet daterend uit de periode van de aanleg van de muur is de Koepoort aan de westzijde van de stad. Op regelmatige afstand werden muurtorens aangelegd om de stad beter te kunnen verdedigen.

In de 16^e eeuw wordt aan de binnenzijde van de muur een aarden wal (voorzien van keermuur) aangelegd.

In de eerste helft van de 17^e eeuw wordt de stad voorzien van bastions. Van de bastions zijn er drie vrijwel geheel verdwenen, het betreft hier het Bastion Deuteren, Maria en Oliemolen.

Grote delen van de muur zijn nog aanwezig omdat de muren tot in de 19^e eeuw nog een militaire functie hadden. Ter hoogte van het Hinthamereinde en de Vughterdriehoek zijn de muren uit het stadsbeeld verdwenen, maar zijn ondergronds nog grotendeels aanwezig.

archeologisch belang

De tweede stadsmuur vormt een essentieel onderdeel van het huidige beeld van de historische stadskern. De nog aanwezige muren met hun bijbehorende grondpakketten aan de binnenzijde bevatten zeer veel informatie over de aanleg, fasering en de aanleg van de 16^e eeuwse stadswal. Het is waardevol om zo veel mogelijk van de restanten van de muur, inclusief de daarbij direct aansluitende grondpakketten te beschermen. Van belang zijn de aansluitende grondpakketten en de stadsgracht. Het vondstmateriaal kan een belangrijke bijdrage leveren aan de kennis van de materiële cultuur en een beter inzicht verschaffen in de datering van de muur.